

Når samtaler åbner op og bliver meningsfulde

Artikel skrevet af Patricia Holm & Gitte Schrøder Jensen

Patricia har været ansat på Parkvænget siden efteråret 2021 og er uddannet socialpædagog og har netop afsluttet *Parkvængets interne uddannelse i teoretisk praksis*.

Artiklen tager udgangspunkt i Patricias individuelle opgave, hvor hun har arbejdet med et dilemma i forhold til at tilbyde samtaler til en beboer og samtidigt have en opmærksomhed på, hvorvidt beboeren oplever samtalerne som meningsfulde. Patricia har i perioder været udfordret af omfanget af 1-1 samtaler, hun har enkelte gange gået fra samtaler og spekuleret på, om beboeren har følt sig afvist i samtalerne, idet samtalerne er afsluttet efter kort tid, da beboeren ikke har haft meget af sige under samtalerne.

Patricia har via dilemmaet forsøgt dels at finde ud af, hvad der er vigtigt for beboeren med

samtalerne og dels undersøge, om beboeren oplever sig afvist, idet Patricia selv har haft svært ved at forstå, hvad samtalerne skal indeholde og hvorfor beboeren ønsker samtalerne.

Hvilke læringsmål har du valgt at arbejde med i din opgave på den interne uddannelse? *Jeg har valgt to læringsmål, hvoraf det ene er 'relationsevne'. Jeg har brugt læringsmålet til at finde ud af, hvad der er vigtigt for beboeren i samtalerne. Her har jeg prøvet at lægge mine egne tanker om 'den gode samtale på hylde' og se beboerens initiativer, når hun har været opsøgende på samtale og kontakt. Jeg har gjort mig tanker om, at jeg ikke skal definere, hvad samtalerne skal handle om, men mere tage imod, være til stede og lytte. Det har været min hensigt at undersøge, hvad møderne mellem hende og jeg også kan; fx ikke at sige noget og sidde i stilhed, eller at tale om hendes udfordringer, eller måske at hun spørger ind til mig og høre, hvordan jeg har det. Jeg har brugt tankerne om relationsevne til at få et andet blik på samtalerne, få klarlagt beboerens behov og se mit eget bidrag ind i samspillet. **Så du er via læringsmålet relationsevne kommet til at tænke over dine egne forventninger til, hvad en vigtig samtale er og hvad den eventuel kan indeholde og bidrage til?** *Ja, præcist.**

Hvilket andet læringsmål har du også arbejdet med under uddannelsen? *Det har været 'meta-kommunikation', det har jeg synes var mega spændende! Jeg har fået så mange nye perspektiver. Det handler grundlæggende om at kunne kommunikere om samtalen, mens den foregår. Fx snakke ind i når samtalen fx går i stå eller bliver svær at fortsætte. **Som jo også var noget af det, du oplevede i din praksisfortælling 1, ikk?** *Ja, helt vildt. Jeg har slet ikke været i tvivl om, at det var det læringsmål, som jeg skulle ud og afprøve sammen med en beboer. Jeg synes, dén metode giver så meget mulighed for en åben dialog. Jeg mener, at hvis jeg er tydelig i min kommunikation med andre, dels om hvad der går godt og hvad der kan gå galt, så tror jeg på, at vi kan komme rigtig langt. - så læringsmålet har givet mig mulighed for at**

sætte ord på, hvad jeg en gang imellem synes er svært i samtalerne - men også at give beboeren samme mulighed. Det er helt klart noget, som jeg vil øve mig mere på - også efter uddannelsen.

Hvis vi nu dykker ned i din opgave, dét som du har arbejdet med, er der så noget, som du er særligt glad for, at du har lært eller noget du kan bruge i din hverdag efter uddannelsen? *Ja, jeg vil vende tilbage til meta-kommunikation. Jeg har øvet mig på det, før jeg skrev praksisfortælling 2, hvor jeg talte med en anden beboer. Dengang gjorde jeg mig umage med at få det formuleret i et hverdagsprog, men det lykkedes ikke helt for mig. Samtalen gik ligesom i stå Bagefter vendte jeg tilbage og talte med beboeren og forklarede, at jeg øvede mig i at spørge på en ny måde, at jeg fandt ud af, at redskabet ikke passer i alle kontekster og i alle sammenhænge for mig.*

Hvad gav dig så alligevel modet til at prøve at skrive din opgave om metakommunikation og afprøve det igen? *Jeg tror, det er fordi jeg kender til begrebet fra min uddannelse også. Jeg har altid tænkt, det var lidt svært at arbejde med og samtidigt meget spændende. Jeg har bare ikke ville lade mig slå ud af eksempler hvor det ikke helt fungerer, fordi jeg mener, at det kan jeg også lære meget af... Nogle gange tænker jeg faktisk, at jeg lærer mere af dét, end det der går godt... Jeg er bare slet ikke færdig med at prøve meta-kommunikation af! Jeg tror på, at jo mere jeg gør det, jo mere naturligt bliver det også for mig. Så, tror jeg også, at jeg kender beboeren i opgaven bedre og jeg har følt mig overbevist om, at vi kunne have en god samtale på denne måde.*

Du har altså overvejet redskabet, relationen og haft et blik for at du kan øve dig sammen med et andet menneske? *Præcist. Hvorfor tror du egentlig at meta-kommunikation har vagt genklang hos dig, dels som professionel, men måske også som dig som menneske?* *Jeg er grundlæggende i dette felt, fordi jeg gerne vil hjælpe andre mennesker, fx via guidning og samtale. Denne her tilgang kan hjælpe mig med at være lydhør. Det er vigtigt for mig!*

Jeg kommer til at sidde og tænke tilbage på din opgave, hvor du undersøger om du afviser beboeren i samtalerne eller om du rent faktisk tilbyder en meningsfuld samtale til den anden. Dét virker det som om metakommunikation hjælper dig til en afklaring? *Ja, det er jo netop det, som metoden kan, altså at få forventningsafstemt med hinanden, så man ikke går skævt af hinanden. - og faktisk via opgaven blev det helt klart for mig, at der er ingen tegn hos beboeren på, at hun oplever sig afvist af mig - eller at jeg ikke lytter til hende. Hvor før jeg havde afprøvet meta-kommunikation, har jeg som sagt nogle gange tænkt netop dét. Så via meta-kommunikation har du måske også fået en refleksiv distance, til at se dig og den anden udefra og så spørge ind til dine hypoteser?* *Ja... det er rigtig. Faktisk skrev jeg først samtalen ned efter et par dage. Det var først da, at jeg kunne læse og forstå, hvor meget anderledes beboeren oplever samtalerne. Det var lidt vildt. Det havde jeg slet ikke tænkt over før. Der var det kun mit perspektiv der fyldte.*

For lige at hjælpe læseren lidt på vej, som sidder og læser med nu, kan du så sige lidt om effekten af din praksisfortælling 2? Hvad satte beboeren ord på? *Hun satte ord på, at jeg var god til at lytte, at hun godt kunne lide mig som kontaktperson. Jeg talte med hende om min oplevelse af samtalerne, fx dét med at jeg var bekymret for, om hun oplevede sig afvist i samtalerne, da det ofte for mig ikke var klart hvad samtalerne skulle handle om. Dét fortalte hun mig, at den oplevelse havde hun slet ikke. Hun gav udtryk for at hun følte sig hjulpet af samtalerne og af mig.*

Så du fik bekræftet at samtalerne er hjælpsomme for hende? Og måske også mulighed for at træde et skridt tilbage og høre hvor mange forskellige forestillinger, der kan være om samtaler, og at samtaler hvor du blot er til stede, også kan være hjælpsomme? *Ja, det har også givet mig et helt andet blik på vores samtaler nu. Fordi jeg går slet ikke ind til samtalerne nu med en forventning om, at samtalerne skal handle*

om noget præcist, som jeg synes karakterisere en vigtig samtale. Jeg går 100% ind til samtalerne med, at hun har taget et initiativ til en samtale og til at være i et rum sammen med mig. - hvad det rum skal kunne, det må være op til hende. Jeg kan mærke en forskel inden i mig, hvor jeg ikke længere mister min tålmodighed. Jeg arbejder selvfølgelig med det, det kommer ikke bare til mig 'over night', men jeg har ikke den dér modstand og manglende tålmodighed mere. Det er jo lidt vildt, at et lille samtaleredskab kan gøre det.

Så redskabet har også hjulpet dig til, at samtalerne bliver meningsfulde, synes jeg at høre? Ja, så jeg kan være til stede i samtalen. Helt klar en øjenåbner. En god en, endda! **Jeg får lyst til at spørge dig, hvad vil du kalde de konkrete handlinger og dét, som du har gjort i din praksisfortælling 2?** Jeg har formået at møde beboeren, hvor beboeren ønsker at bliver mødt. Jeg har i særdeleshed forsøgt, at få at beboeren til at føle sig anerkendt og lyttet til som overhovedet muligt. Ja, jeg har vel lagt mine egne forestillinger lidt til side for en stund.

Er der andre tilgange eller læringsmål fra uddannelsen som du har fået lyst til at bruge i din hverdag? Ja, det synes jeg, fx CRAFT. Det er da det fedeste, dels at høre om det og dels da vi lavede CRAFT på kursusgangen! Jeg vil helt klart komme mere i værkstedet, for det skaber et helt andet rum. Det skaber, ro, fordybelse og glæde frem for alt. Jeg synes, jeg får mulighed for at se beboeren i andre sammenhænge, end når vi bare skal tale om delmål og målsætninger. Før uddannelsen har CRAFT aldrig rigtig sagt mig noget, måske fordi jeg ikke tænker mig selv som kreativ. Men jeg må indrømme, da vi selv sad og lavede det, at det er jo rigtig hyggeligt og jeg ser jo effekten hos beboerne med det samme, når jeg er i værkstedet.

Hvordan tænker du, at du kan holde fast i nogle af de nye tilgange og metoder fra uddannelsen? For mig handler det om at tage et par metoder og træne dem sammen med nogle udvalgte beboere. Jeg kan ikke overskue det hele. Så må det udvides hen af vejen, jeg skal kunne se mig selv i at gøre tingene. **Har du gjort dig tanker om, hvordan Parkvænget kan implementere og understøtte uddannelsen?** Det kunne være de der pop-up møder du holdt, hvor der var pixiguides. Det er genialt. Fordi pixiguides er nemme og overskuelige for alle. Hvis alle har dem i print, så kan man tage dem med, når der skal dokumenteres. De møder vil jeg gerne selv deltage i igen, men også at vi som team taler sammen om, hvornår og hvordan vi bruger metoderne. At vi øver os i at tale om det. **Så I får sat metode og begreber på det I gør, i hverdagen?** Ja for vi gør det jo hele tiden. **Så en kort opsummering på dét du siger er dels; vælg 1 eller 2 metoder du vil afprøve, at printe pixiguides, fordi de er konkrete og let overskuelige, at skabe refleksionsrum, hvor I taler om hvordan I rent faktisk forsøger at bruge de nye metoder.... Det må vi sætte i gang!**